

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2014

OECD Social Indicators

Summary in Hungarian

Olvassa el a teljes könyvet az alábbi témában: 10.1787/soc_glance-2014-en

Társadalmi körkép 2014

OECD társadalmi mutatók

Összefoglalás magyarul

Több mint öt évvel a pénzügyi válság után a munkanélküliség és a jövedelemcsökkenés magas aránya számos OECD-országban hat súlyosbítólag a társadalmi helyzetre. A költségvetési konszolidáció korlátozza a kormányok lehetőségeit ezen problémák leküzdésében. A szociális kiadások visszafogása azonban azzal a kockázattal jár, hogy a legsérülékenyebb csoportok még nehezebb helyzetbe kerülnek, emellett a későbbiekben is problémákhoz vezethet. Az OECD-országok csak jól megtervezett, elegendő erőforrással alátámasztott politikákkal tudják ezeket a problémákat eredményesen kezelni. A nagyobb feltörekvő gazdaságok, melyek megúszták a válság legsúlyosabb hatásait, különböző problémákkal néznek szembe. Az OECD-országok tapasztalatai azonban relevánsak lehetnek a feltörekvő gazdaságok számára „válságbiztos” szociális védőrendszereik kiépítése során.

A pénzügyi válság talaján társadalmi válság alakult ki

A 2007–2008-as pénzügyi zűrzavar nem csak gazdasági és pénzügyi válságot, hanem társadalmi válságot is eredményezett. A legmélyebb és leghosszabb hanyatlást átélt országokban erős továbbgyűrűző hatás figyelhető meg a lakosok munkakilátásait, jövedelmét és lakhatási körülményeit érintően. Az OECD-országokban mintegy 48 millió fő keres állást – 15 millióval többen, mint 2007 szeptemberében –, és még ennél is több millióan vannak nehéz pénzügyi helyzetben. Görögországban, Írországban és Spanyolországban a duplájára nőtt azon háztartások száma, amelyek egyáltalán nem rendelkeznek munkavégzésből származó jövedelemmel. A legsúlyosabban az alacsony jövedelmű csoportok, a fiatalok, valamint a gyermekes családok érintettek.

A társadalmi következmények még akár évekig is érezhetőek lesznek

A háztartások nehéz helyzete és a szociális támogatásra szánt költségvetési összegek szigorú ellenőrzése miatt egyre többen számolnak be arról, hogy elégedetlenek az életükkel, és a kormányokba vetett bizalom is megrendült. Arra utaló jelek is vannak, hogy a válság hosszú ideig árnyékot vet az emberek későbbi jólétére. Sőt, a válság egyes társadalmi következményei – például a családalapítás, a termékenység és az egészség területén – csak hosszú távon fognak érződni. A válság kezdete óta a termékenységi ráták még alacsonyabb szintre csökkentek, tovább mélyítve ezzel az előregedés demográfiai és pénzügyi problémáit. A családok alapvető kiadásait – többek között az élelmiszerre fordított kiadásait – is visszafogták, ez pedig veszélyezteti jelenlegi és jövőbeli jólétüket. Bár még korai lenne az emberek egészségére gyakorolt hosszú távú hatásokat számszerűsíteni, a munkanélküliség és a gazdasági nehézségek köztudottan egészségügyi problémák egész sorát idézik elő, többek között a mentális betegségek kialakulását is.

Ma kell befektetni, hogy holnap elkerülhető legyen a költségek emelkedése

A rövid távú megtakarítások a jövőben jóval magasabb költségeket eredményezhetnek, ezért a kormányoknak prioritásként kellene kezelniük a befektetés jellegű programok finanszírozását. Az egészségre fordított kiadások mostani visszafogásakor figyelni kell arra, hogy az a jövőben ne vezessen az egészségügyi ellátási igények növekedéséhez. Különösen a válság által erősen sújtott országoknak kell minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítani a gyermekek számára, továbbá meg kell gátolniuk, hogy a pályakezdők kiszoruljanak a munkaerőpiacról.

A sérülékeny csoportoknak azonnali támogatásra van szükségük

A társadalomba tett befektetések azonban csak akkor lehetnek hatékonyak, ha azok keretében a legszegényebbek is megfelelő mértékű támogatást kapnak. A legsérülékenyebb csoportok támogatásának fenntartása és erősítése bármely gazdasági és társadalmi fellendülést szolgáló stratégia kiemelten fontos része kell, hogy maradjon. A kormányoknak minden költségvetési konszolidációs intézkedést ennek megfelelően kell időzíteniük és megtervezniük, mivel az ilyen jellegű intézkedések eloszlási hatása erősen változó lehet: a szegények például jobban megszenvedik a kiadások visszafogását, mint az adók emelését.

Korlátozottak a lehetőségek a munkanélküliségi kiadások csökkentésére

A gyenge munkaerőpiacok kevés teret hagynak a munkanélküli segélyekre, a szociális segélyekre és az aktív munkaerő-piaci programokra fordított kiadások csökkentésére. Ha lehet megtakarításokat tenni, azokat a fellendülés ütemével összhangban kell megvalósítani. A célzott szociális juttatások különösen azokban az országokban merülnek fel prioritásként, ahol nincs ilyen támogatás, vagy nehéz hozzáférni, vagy ahol a tartósan munkanélkülieknek lejár a munkanélküli segélyük. Kerülni kell a szociális transzferek mindenre – például a lakhatási támogatásra vagy a gyermekek után járó segélyekre – kiterjedő csökkentését, hiszen ezek a transzferek sokszor létfontosságú támogatást jelentenek a dolgozó szegény családok és az egyedülálló szülők számára.

A célzott juttatások megtakarításokat eredményezhetnek, miközben védelmet biztosítanak a sérülékeny csoportok számára

A hatékonyabban célzott juttatások jelentős megtakarításokat eredményezhetnek, miközben védelmet biztosítanak a sérülékeny csoportok számára. Különösen az egészségügyi reformok területén kell prioritást kapnia a legsérülékenyebbek védelmének. A célzott támogatásnyújtás terén azonban finomhangolásra van szükség, hogy elkerülhető legyen az embereket a munkakereséstől visszatartó visszás ösztönzők kialakítása. Például a munkába állni készülő munkanélküli veszteséget szenved el vagy csak nagyon keveset nyer azon, ha a segély helyett fizetést kap.

Támogatni kell a családok nehézségei leküzdésére tett erőfeszítéseit

Erős érv szól amellett, hogy a kormányzati támogatások úgy legyenek kialakítva, hogy inkább hasznosítsák és kiegészítsék – semmint felváltsák – a háztartások saját képességét a nehézségekkel való megbirkózásra. Ennek szellemében különösen fontos a hatékony foglalkoztatási támogatás biztosítása, még akkor is, ha ez rövid távon magasabb kiadásokkal jár az aktív szociálpolitikák terén.

A munkaerő-piaci aktivizálást és az aktív keresők támogatását ésszerű szinten kell tartani. Ahol magas az aktív kereső nélküli háztartások száma, a politikáknak legfőképpen azt kell biztosítaniuk, hogy ezek a háztartások gyorsan előnyre telessenek szert a munkaerő-piaci helyzet javulásakor. A lehető legjobb eredmények elérése érdekében például a foglalkoztatási támogatásokat és ösztönzőket nem szabad kizárólag az egyéni álláskeresőkre korlátozni, hanem munkanélküli háztartásuk számára is elérhetővé kell tenni azokat.

A kormányoknak fel kell készülniük a következő válságra

A kormányoknak túl kell tekinteniük a közelmúltbéli válságon ahhoz, hogy „válságbiztos” szociálpolitikákat dolgozzanak ki, és a gazdasági ciklus teljes időtartama alatt fenntartsák a támogatások hatékonyságát. Először is meg kell találniuk a módját annak, hogyan halmozhatnak fel megtakarításokat a fellendülések idején, amelyekből aztán fedezhetik a visszaesések során megemelkedő költségeket. Ami a kiadási oldalt illeti, a támogatást erősebben a munkaerőpiaci feltételekhez kell kötniük, például a fellendülés alatt a juttatásokra fordított kiadások hitelt érdemlő csökkentésével, valamint a forrásoknak a juttatásoktól az aktív munkaerő-piaci politikák felé történő átcsoportosításával. A bevételi oldalon ki kell szélesíteniük az adóalapokat, csökkenteniük kell a foglalkoztatási adótól való függőségüket, és módosítaniük kell az adórendszereket a növekvő jövedelmi egyenlőtlenségek ellensúlyozására. Másodszor, a kormányoknak folytatniük kell a szociális védőrendszerek válság előtt megkezdett strukturális reformjait. Sőt, a válság még sürgősebbé is tette ezek szükségességét. A nyugdíjak területén például a jövőben nyugdíjba vonulók egy részére nagyobb jövedelmi bizonytalanság vár amiatt, hogy munkaképes korukban hosszú ideig voltak munkanélküliek. Az egészségügyben a nem célzottan végzett, és a legsérülékenyebbek számára az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést korlátozó költségcsökkentések ellenében azokat a strukturális intézkedéseket kell preferálni, amelyek felszámolják a szükségtelen szolgáltatásokat és nagyobb hatékonyságot eredményeznek.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Olvassa el a teljes angol nyelvű verziót az OECD online könyvtárában, az OECD iLibrary-n!!

© OECD (2014), *Society at a Glance 2014: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/soc_glance-2014-en